

www.EDUCATIONforDEVELOPMENT.org

Cẩm nang hỗ trợ
phát triển kỹ năng
tâm vận động cho
học sinh

Mục Lục

- 3 Kỹ năng tâm vận động và tầm quan trọng
- 3 Vì sao trẻ cần thêm sự hỗ trợ và ích lợi của sự hỗ trợ?
- 4 Làm thế nào để giáo viên hỗ trợ trẻ phát triển những kỹ năng tâm vận động?
- 5 Một số điểm cần lưu ý
- 6 Một vài ý tưởng để tổ chức lớp học và phòng thể dục
- 7 Hướng dẫn lập kế hoạch
- 7 Gợi ý sau 6 tuần

Kỹ năng tâm vận động và tầm quan trọng

Thuật ngữ “**kỹ năng tâm vận động**” đề cập đến khả năng trẻ học cách vận động để thực hiện một hành động.

Sự phát triển vận động là một lĩnh vực quan trọng trong sự phát triển toàn diện của mỗi đứa trẻ và sự phát triển này bắt đầu ngay từ giai đoạn sơ sinh. Trẻ nhỏ thường phát triển vận động theo một “khuôn mẫu” hoặc theo một trình tự nhất định. Ở từng thời điểm nhất định, trẻ đạt tới những cột mốc phát triển như: biết tự ngồi, tự đứng và tự bước đi.

Những kỹ năng vận động, nhìn chung, có thể được chia thành 2 loại:

1. **Kỹ năng vận động thô** là kỹ năng sử dụng những phần cơ bắp lớn của cơ thể để thực hiện những chuyển động mạnh của cơ thể như là: chạy, nhảy hay ném bóng.
2. **Kỹ năng vận động tinh** là kỹ năng sử dụng những phần cơ của bàn tay, ngón tay để thực hiện những chuyển động nhỏ, chính xác như là: viết, vẽ, may hoặc tháo nút áo. Kỹ năng vận động tinh kết hợp chặt chẽ với những kỹ năng cần sự kết hợp thị giác và vận động (sự phối hợp tay - mắt), là khả năng cùng sử dụng mắt, tay và ngón tay để thực hiện các động tác.

Vì sao trẻ cần thêm sự hỗ trợ và ích lợi của sự hỗ trợ?

Vì nhiều lý do khác nhau, trẻ có thể gặp khó khăn hoặc bị chậm trong quá trình phát triển. Những lý do đó có thể là khả năng học tập kém, chậm phát triển trí tuệ, khuyết tật vận động, sinh non dẫn đến chậm phát triển, đau bệnh hoặc thiếu kinh nghiệm tiếp xúc với môi trường bên ngoài.

Việc phát triển các kỹ năng vận động của mọi trẻ em là rất quan trọng, bởi vì đó là những kỹ năng thiết yếu hàng ngày để thực hiện các công việc thường nhật như là: mặc quần áo, ăn uống. Tóm lại, đó là những kỹ năng cần thiết giúp cho con người sống tự lập.

Hầu hết trẻ em phát triển các kỹ năng vận động từ những tiếp xúc thường xuyên hàng ngày trong gia đình và cộng đồng (ví dụ như nhà trẻ và trường học). Một cách tự nhiên, qua quá trình thích thú khám phá và vui chơi, những trải nghiệm đó, theo thời gian, giúp cho trẻ phát triển những kỹ năng cần thiết. Khi một đứa trẻ gặp khó khăn trong học tập hoặc trong vận động thì điều quan trọng là đứa trẻ đó cần được tạo cơ hội để tiếp cận những kế hoạch phát triển cụ thể nhằm giúp cho trẻ thử sức những bài tập vận động mới và thực hành những kỹ năng đã có.

Điều này sẽ giúp trẻ trở nên tự lập hơn, cải thiện khả năng học tập và tăng cơ hội hòa nhập xã hội

Làm thế nào để giáo viên hỗ trợ trẻ phát triển những kỹ năng tâm vận động?

Giáo viên cần những gì?

KHÔNG GIAN

Các buổi học kỹ năng tâm vận động có thể được thực hiện ở bất kỳ môi trường hay không gian nào mà trẻ có thể tham gia vào các hoạt động phát triển vận động tinh và vận động thô, ví dụ:

- » Tạo một khoảng trống trong lớp học bằng cách dọn bàn ghế gọn lại một góc.
- » Trong sân trường
- » Trong một phòng dành riêng có không gian rộng

Kỹ năng vận động tinh có thể được lồng ghép vào các buổi học vận động thô hoặc học riêng biệt.

Khi thành lập một chương trình tâm vận động, có thể cần một số loại dụng cụ chuyên dụng. Tuy nhiên, nhiều trang thiết bị đã có sẵn ở các trường học. Ví dụ những thiết bị thông thường tại trường như:

- » Bóng; nhiều kích cỡ và trọng lượng
- » Dây thừng hoặc dây nhảy
- » Thảm hoặc nệm lớn và các loại gối
- » Vòng
- » Hộp bìa cứng
- » Bậc thang

Từ những dụng cụ ít ỏi trên, có thể thiết kế rất nhiều hoạt động cho trẻ.

DỤNG CỤ

Có thể mua thêm một số dụng cụ hữu dụng khác:

- » Khối hình nón
- » Hamm chui
- » Bậc thang lớn có lót nệm mềm
- » Cầu trượt
- » Thảm
- » Hình khối
- » Ghế
- » Cầu thang
- » Khung leo tường
- » Xích đu
- » Túi đậu
- » Xe đạp, xe đạp ba bánh, và tấm trượt
- » Ván trượt bằng
- » Chày
- » Sàn nhún lò xo

Chuẩn bị

Mặc dù nhu cầu của trẻ có thể rất đa dạng, tùy thuộc vào độ tuổi cũng như tình trạng khuyết tật của trẻ, quá trình lập kế hoạch cho một chương trình phát triển vận động thông thường là tương tự nhau. Dưới đây là hướng dẫn các bước cần thực hiện khi xây dựng một chương trình tâm vận động tại trường:

- » Hiểu biết về quá trình phát triển điển hình ở trẻ nhỏ. Hiểu được quá trình phát triển điển hình sẽ giúp cho giáo viên nắm bắt được mối liên hệ giữa sự phát triển điển hình của trẻ bình thường và khiếm khuyết trong phát triển ở trẻ khuyết tật. Điều này cũng rất quan trọng trong việc giúp cho giáo viên xác định và nhận diện được những trẻ đang gặp khó khăn.
- » Hiểu được các dạng khuyết tật.
- » Điều này rất quan trọng vì giáo viên phải biết khi nào cần dạy một kỹ năng cụ thể cho trẻ, hoặc khi nào cần phải bù đắp cho khiếm khuyết của trẻ. Do đó, giáo viên cần phải có một hiểu biết cơ bản về dạng tật của từng trẻ.
- » Sắp xếp trẻ có cùng nhu cầu và năng lực vào một nhóm.
- » Tùy theo nhu cầu của trẻ, có thể lập kế hoạch cho các hoạt động chung cho cả nhóm hoặc hoạt động cho từng cá nhân trẻ, tùy thuộc vào lĩnh vực trẻ gặp khó khăn.

Lập kế hoạch

Dưới đây là một số hướng dẫn cơ bản cho việc xây dựng một bài học tập luyện vận động tinh hoặc vận động thô:

- » Trước tiên, giáo viên cần lập kế hoạch bài dạy hoàn chỉnh, giống như khi giảng dạy ở trường bình thường.
- » Thông thường một tiết học chỉ nên kéo dài khoảng từ 45 phút đến 1 giờ, tùy thuộc vào khả năng và độ tuổi của trẻ.
- » Một bài học nên có khoảng 4 đến 6 hoạt động khác nhau.

- » Tất cả các hoạt động cần được lên kế hoạch trước, bao gồm cả thời lượng cho mỗi hoạt động.
- » Cần phải thiết kế một sườn bài học cho khoảng 6 tuần liên tục (mỗi tuần 1 lần). Hàng tuần, giáo viên có thể điều chỉnh kế hoạch bằng cách quyết định xem: một hoạt động của tuần trước cần giữ nguyên nếu trẻ chưa thực hiện được kỹ năng đó và cần thực hành thêm hoặc có thể tăng mức độ khó cho một hoạt động nhằm tạo thách thức cho trẻ, nhưng vẫn trong khả năng trẻ có thể thực hiện được.
- » Nên chuẩn bị trước một thời gian biểu bằng hình ảnh và đưa cho trẻ xem trước khi bắt đầu giờ học

Một số điểm cần lưu ý

Lưu ý chung

- » Việc **luyện tập cả vận động tinh và vận động thô đều quan trọng cho sự phát triển của trẻ**, vì các kỹ năng vận động tinh và vận động thô phát triển song song với nhau theo sự phát triển của trẻ. Nhưng những khó khăn trong việc phát triển vận động thô gây ảnh hưởng đến khả năng phát triển các kỹ năng vận động tinh. Vì vậy, việc luyện tập kỹ năng vận động thô là cần thiết để hỗ trợ cho phát triển vận động tinh.
- » Nhiều **trẻ bị khuyết tật vận động** gặp khó khăn trong việc giữ thăng bằng và giữ tư thế (kỹ năng vận động thô). Trẻ sử dụng xe lăn hoặc trẻ đi lại khó khăn **có thể tham gia vào những nhóm luyện tập kỹ năng vận động thô**, nhằm giúp trẻ tập luyện khả năng giữ cân bằng và tư thế. Nếu hình thức tập luyện này không thích hợp, trẻ có thể ngồi trên xe lăn hoặc ghế chuyên dụng khi tham gia vào một số bài tập vận động thô. Ví dụ như chơi bóng.
- » **Thành công = Động lực. Cơ hội cho một đứa trẻ cảm thấy mình thành công chủ yếu là để khuyến khích trẻ cố gắng hơn và nỗ lực luyện tập.** Cũng phải nhớ rằng trẻ **đạt được các mốc tiến bộ ở các mức độ khác nhau.** Thúc ép trẻ thực hiện một việc trẻ không làm được do khuyết tật hoặc trẻ chưa tới mức độ phát triển đó sẽ khiến cho cả giáo viên và trẻ thất vọng và chán nản.
- » **Chia hoạt động thành từng bước nhỏ:** Một điều quan trọng giáo viên cần phải nghĩ đến là **cách điều chỉnh mức độ khó của các hoạt động trong suốt các tiết học để trẻ có cơ hội thành công ở mỗi nhiệm vụ được giao.**

Điều chỉnh mức độ có nghĩa là thiết kế cho từng hoạt động có mức độ khó hơn hoặc dễ hơn bằng cách bổ sung hoặc giảm bớt một số động tác trong mỗi bài tập. Ví dụ như hoạt động ném banh qua vòng tròn, hoạt động này có thể được điều chỉnh ở mức độ dễ hơn cho những trẻ có khả năng hạn chế bằng cách sử dụng vòng to hơn hoặc yêu cầu trẻ đứng gần hơn. Cũng có thể tăng mức độ khó cho những trẻ khá hơn bằng cách sử dụng vòng nhỏ hơn hoặc đứng xa hơn.

- » **Làm việc nhóm** là một trong những cách tốt nhất để trẻ trải nghiệm những thử thách vận động thô khi trẻ có động lực tham gia vào hoạt động. Đồng thời giúp trẻ tăng khả năng giao tiếp và có thể tạo ra các yếu tố cạnh tranh khi cần nhằm khuyến khích trẻ tham gia sôi nổi hơn.
- » Khi giáo viên xác định được nhu cầu của trẻ, giáo viên nên nhóm trẻ lại, một cách tương đối, theo những nhu cầu đó, vì thế những trẻ có khả năng tương tự nhau có thể được hướng dẫn theo cùng một chương trình. Tuy nhiên, những trẻ có khả năng vận động khá hơn hoặc có thể làm theo sự chỉ dẫn tốt hơn thì nên được giáo viên giao nhiệm vụ làm mẫu cho trẻ nhỏ hơn hoặc khả năng kém hơn; và thông qua các nhiệm vụ này sẽ giúp trẻ tự tin hơn vì được giáo viên phát hiện khả năng và sẽ giúp em thành công trong việc hoàn thành nhiệm vụ do giáo viên đề ra.

Lưu ý đặc điểm từng cá nhân

- » Mỗi đứa trẻ phải được quan tâm riêng. Tất cả trẻ em phát triển một cách khác nhau và tình trạng khuyết tật của mỗi em sẽ gây ảnh hưởng khác nhau lên từng trẻ. Hai đứa trẻ ở cùng điều kiện sẽ không nhất thiết phát triển ở cùng mức độ và tốc độ.
- » Điều cần thiết là hiểu được những khó khăn riêng của từng trẻ là gì. Nhiều giáo viên giáo dục đặc biệt có thể quen thuộc hơn với các bài

tập vận động tinh trong quá trình phát triển của trẻ bởi vì những bài tập này có mối liên hệ chặt chẽ đến những thành quả học tập, như là học cách cầm bút, vẽ hình hoặc tô màu.

- » Giáo viên cũng cần xác định những khó khăn của trẻ trong lĩnh vực vận động thô. Điều quan trọng là giáo viên có sự hiểu biết cơ bản về những nguyên nhân của các khó khăn đó ví dụ như: chứng bại não, hội chứng Down hoặc chậm phát triển trí tuệ. Qua đó, giáo viên có thể xác định xem những kỹ năng nhất định nào đó có thể cải thiện được khi thực hành, hay trẻ cần có thêm sự giúp đỡ để bù đắp cho khiếm khuyết của trẻ.
- » Ví dụ như một trẻ có thể gặp khó khăn khi học vẽ hình hoặc tô màu vì chứng bại não gây trở ngại cho việc cầm bút. Trong trường hợp này, thay vì cứ lặp lại nhiều lần một bài tập mà trẻ không thể thực hiện được, giáo viên có thể áp dụng cách phù hợp hơn là cung cấp cho trẻ cây bút màu to hơn và dễ cầm hơn và yêu cầu vẽ những hình to, đơn giản. Mặt khác, với một trẻ có hội chứng Down có thể cũng gặp những khó khăn tương tự nhưng vẫn có khả năng thực hiện được kỹ năng này nếu được thực hành thêm tuy nhiên việc này sẽ diễn ra chậm hơn so với một đứa trẻ phát triển bình thường; vì vậy, giáo viên nên tiếp tục khuyến khích trẻ cố gắng thực hiện thuần thực kỹ năng này.

Sự tham gia của chuyên gia và gia đình

Nếu một đứa trẻ được nhiều chuyên gia cùng tham gia chăm sóc như là: chuyên gia tâm lý, chuyên gia vật lý trị liệu, chuyên gia trị liệu cơ năng hoặc chuyên gia trị liệu ngôn ngữ thì cần phải kêu gọi những chuyên gia này cùng tham gia khi ra quyết định hoặc thực hiện định giá liên quan đến những khả năng của trẻ và khi lập kế hoạch, xác định mục tiêu giáo dục cho trẻ. Ngoài ra, việc thảo luận về khả năng và mục tiêu của từng em với cha mẹ các em cũng rất hữu ích.

Một vài ý tưởng để tổ chức lớp học và phòng thể dục

Nhiều trẻ cảm thấy khó khăn khi điều khiển những hành động của mình và kiểm chế bản thân trong suốt thời gian thực hành các bài tập vận động. Trẻ có thể cũng trở nên quá kích động vì môi trường và mọi thứ xung quanh. Những ý kiến sau có thể giúp bạn tổ chức tốt hơn:

- » Đặt ra một ranh giới cụ thể hoặc vẽ vòng tròn giới hạn cho từng trẻ chẳng hạn như: dùng băng dính, dùng phấn vẽ vòng tròn, dùng tấm thảm/tấm chắn vuông nhỏ. Ngoài ra, có thể sử dụng khối hình nón, dây thừng, vạch xuất phát hoặc vạch đích
- » Kiểm tra trẻ có hiểu bài tập trước khi bắt đầu. Giải thích bằng lời nói và minh họa, đưa ra từng chỉ dẫn một và dùng giữa những chỉ dẫn để trẻ dễ hiểu.
- » Các tín hiệu nghe và dùng phải thống nhất: chuông, còi, trống lắc.
- » Thực hành những trò chơi dạng bất động, chẳng hạn như trò chơi bất động khi nhạc dừng
- » Cân bằng cường độ của hoạt động trong suốt giờ học bằng cách xen kẽ những trò chơi nhẹ nhàng hơn giữa các trò chơi hoạt náo hơn hoặc nghỉ ngơi sau mỗi bài tập.
- » Đối với trẻ dễ bị môi trường kích động thì cần cho trẻ một khoảng thời gian riêng hoặc không gian yên tĩnh ví dụ như làm một việc vặt cho giáo viên, ngồi đọc sách ở một góc yên tĩnh, cho cá ăn. Những việc này có thể giúp trẻ lấy lại được sự tập trung.
- » Đối với trẻ không thích đứng gần người khác hay thích va chạm vào người khác, cho trẻ đứng ở đầu hoặc cuối hàng, giảm thiểu thời gian đứng giữa hàng, xếp chỗ ngồi để hạn chế việc xô đẩy hoặc va chạm nhau.
- » Đối với trẻ quá nhạy cảm với việc di chuyển hoặc sợ té trên sàn, sử dụng những cách khác. Ví dụ như đi bộ ngang qua một sợi dây trên sàn hơn là tập đi bộ thẳng bằng trên ghế dài.
- » Đối với trẻ không thể ở yên một chỗ (lãng xãng) ví dụ giờ kể chuyện, cho trẻ ngồi trên túi hạt hoặc miếng thảm vuông để trẻ biết đâu là giới hạn không gian của mình.
- » Những công việc nặng đôi khi có thể giúp trẻ tĩnh tâm lại, đồng thời giúp trẻ hiểu được môi trường mình đang học tập. Ví dụ như đẩy ghế vào gầm bàn, khiêng những vật nặng hơn trong lúc dọn vệ sinh, cất thảm sau giờ tập thể dục.

Hướng dẫn lập kế hoạch

1. Sử dụng các mốc về kỹ năng vận động để nhóm trẻ có cùng nhu cầu với nhau.
2. Xác định các kỹ năng cần thiết để dạy trẻ
3. Chọn 2-3 kỹ năng để thực hiện kế hoạch trong 6 tuần, ví dụ như kỹ năng chơi bóng nói chung và kỹ năng giữ thăng bằng.
4. Chọn hoạt động để thực hành từng kỹ năng
5. Chia các hoạt động thành từng bước nhỏ trong suốt 6 tuần (dần dần gia tăng độ khó của hoạt động, bắt đầu với các hoạt động đơn giản và sau đó là các hoạt động phức tạp)

CHÚ Ý:

- » Bạn có thể cần phải chia nhỏ các hoạt động thành các hoạt động nhỏ hơn trước tiên là để thực hiện cho từng cá nhân trẻ
- » Hãy nhớ đánh giá lại kế hoạch của bạn sau mỗi giờ học để xem liệu trẻ đã sẵn sàng thực hiện bài học tiếp theo hay trẻ cần phải tiếp tục thực hành những kỹ năng đó.

Gợi ý sau 6 tuần

1. Viết ghi chú ngắn gọn, đơn giản sau khi mỗi giờ học.
2. Xem lại chương trình tổng thể. Hãy tự hỏi mình các câu hỏi:
 - » Bé có thích/có tham gia hay không?
 - » Bé có được cải thiện bất cứ kỹ năng nào trong 6 tuần qua?
 1. Nếu **CÓ**
 - > tiếp tục thực hiện
 2. Nếu **KHÔNG**
 - > vì sao không? Liệu có quá khó không?
 - > Để trẻ vào 1 nhóm khác
 - > Chia nhỏ hoạt động hơn nữa để trẻ thực hiện dễ dàng.

Ghi chú:

Tổ chức Phi chính phủ Quốc tế EFD

Education for Development (EFD) là một tổ chức phi chính phủ quốc tế làm việc với các tổ chức xã hội địa phương tại Việt Nam để cải thiện và mở rộng các dịch vụ giáo dục cho trẻ em và thanh thiếu niên có hoàn cảnh khó khăn.

EFD tin tưởng rằng các dịch vụ này phải được các tổ chức xã hội Việt Nam thực hiện và quản lý. Vì vậy, sứ mạng của EFD là hỗ trợ các tổ chức xã hội Việt Nam về nguồn lực và năng lực để họ có thể giúp đỡ trực tiếp và hiệu quả cho trẻ em và thanh thiếu niên có hoàn cảnh khó khăn nhằm giúp các em có cơ hội phát huy tối đa tiềm năng của bản thân.

EFD Việt Nam

6/4 Nguyễn Văn Thủ, Phường Đakao, Quận 1, TP. Hồ Chí Minh
ĐT / Fax: (+84-8) 3910 5984

educationfordevelopment.org

PHỤ LỤC:

Mẫu kế hoạch phát triển kỹ năng vận động thô (Mẫu 1)

	HOẠT ĐỘNG	MỤC ĐÍCH	MỨC ĐỘ +/-	DỤNG CỤ
0 - 5 phút	Chào đón trẻ đến lớp và giới thiệu thời gian biểu bằng hình ảnh	Hướng dẫn trẻ vào nhóm và cho trẻ xem kế hoạch hoạt động		Bảng thời gian biểu bằng hình ảnh
5 - 10 phút	Kỹ năng chơi bóng; cho bé đứng thành vòng tròn; gọi tên của bạn khác và sau đó thả bóng cho bạn.	Thực hành bắt bóng và thả bóng Tương tác với bạn	<ul style="list-style-type: none"> - Nếu các bé không nói được, bé có thể ra dấu thay vì gọi tên +/- Thay đổi kích thước của bóng để gia tăng độ khó hoặc dễ khi bắt bóng. - Nếu bé không thể đứng hoặc thả bóng được thì bé có thể ngồi trên sàn và lăn bóng hoặc vẫn ngồi trên xe lăn/ ghế. 	1 chiếc thảm cho bé đứng hay ngồi lên. 1 số quả bóng to hay nhỏ.
10 - 25 phút	Nhảy: mỗi trẻ phải nhảy từ “hòn đảo” (thảm) qua “hòn đảo” khác mà không bị té xuống “nước”. Hãy cho các bé “báu vật” nho nhỏ để cầm trong lúc chơi.	Thực hành: Nhảy với cả 2 chân; thực hiện kỹ năng phối hợp và giữ thăng bằng	<ul style="list-style-type: none"> + Trẻ phải nhảy bằng 1 chân + Trẻ phải đi thật nhanh + 2 tay phải cầm 1 vật to +/- Di chuyển ‘các hòn đảo’ xa hơn hay gần hơn. 	Chiếu trải trên sàn (có thể dùng bìa cứng hoặc giấy dán sàn) Dùng đồ chơi làm ‘báu vật’
30 - 45 phút	Trò vượt chướng ngại vật: Bé phải vượt qua chướng ngại vật, ví dụ như bò qua hầm, leo qua bậc thang, đi qua khối hình nón, đi bộ dọc trên dây (keo dán dính trên sàn) để đi đến đích.	Khuyến khích các chuyển động khác nhau để thực hiện các bài tập phối hợp, giữ thăng bằng và lập kế hoạch vận động.	<ul style="list-style-type: none"> + Để bé cầm 1 vật nào đó trong lúc chơi. - Giáo viên có thể giúp trẻ với những phần trẻ không thể hoàn thành. + Trẻ phải nhặt vật dọc theo đường đi chuyển 	Hầm (xếp ghế lại hay những hộp lớn) Bậc thang Khối hình nón Đồ chơi để cầm
45 - 55 phút	Trò chơi bắt chước: giáo viên đứng trước trẻ và thực hiện những động tác khác nhau và các bé phải bắt chước theo. Ví dụ: để tay lên đầu, chạm vào ngón chân, xoay 1 vòng hay nhảy bật lên 2 lần, v.v. Nếu trẻ làm sai thì sẽ phải ngồi xuống, và tiếp tục cho đến khi tìm thấy 1 em thắng cuộc.	Phát triển kỹ năng lập kế hoạch vận động và phối hợp vận động.	+/- Giáo viên có thể làm những động tác đơn giản hơn cho những bé có ít khả năng hay phức tạp hơn cho những bé có khả năng.	
55 - 60 phút	Cho trẻ ngồi xung quanh và nói với trẻ: “Các con rất giỏi! Đây là những hoạt động chúng ta thực hiện hôm nay” (Tổng kết lại những hoạt động đã làm ngày hôm nay trong bảng thời gian biểu bằng hình ảnh) Giáo Viên tạm biệt các bé “Hẹn các con tuần sau!”	Cho các bé cảm nhận được sự thành công. Ôn tập lại những hình ảnh/ hoạt động để trẻ có thể nhớ cho lần sau Cho các bé cơ hội ổn định trước khi quay lại lớp học.		Bảng thời gian biểu bằng hình ảnh Thảm hoặc ghế ngồi.

PHỤ LỤC:

Mẫu kế hoạch phát triển kỹ năng vận động tinh (Mẫu 2)

	HOẠT ĐỘNG	MỤC ĐÍCH	MỨC ĐỘ +/-	DỤNG CỤ
0 - 5 phút	Chào đón trẻ đến lớp + Giới thiệu thời gian biểu bằng hình ảnh	Hướng dẫn trẻ vào nhóm + cho trẻ xem kế hoạch hoạt động		Bảng thời gian biểu bằng hình ảnh
5 - 15 phút	Chạy tiếp sức ; bé phải chạy / đi bộ / bò theo từng cặp với nhau. Nhặt bóng, chạy tới thăm, ném bóng vào rổ hoặc vào hộp, chạy trở lại, đập vào tay người chơi tiếp. Cuộc đua tiếp tục cho đến khi hết bánh	Giúp trẻ thực hành chạy / đi bộ / bò và kỹ năng ném bóng.	+ Cho trẻ đứng xa rổ / hộp - Hãy cho bé rổ hoặc hộp lớn hơn để giúp trẻ thực hiện hoạt động dễ dàng hơn	Bóng rổ / vòng / hộp Băng keo hoặc thảm để đánh dấu trên sàn nhà
15 - 25 phút	Đánh bóng: Mỗi em có 1 cây gậy và đứng trong một vòng tròn, quả bóng được ném lên cao. Các em phải tiếp tục đánh bóng trên không và không để cho nó rơi xuống đất.	Thực hành đánh mục tiêu với một cây gậy, phối hợp tay và mắt và giữ cân bằng trong khi đánh bóng.	+ Trẻ không va đập vào nhau, nếu không phải ngồi ngoài + Thêm bóng vào. + Sử dụng bóng bãi biển lớn thay vì bóng bay thường	Bóng Gậy
25 - 40 phút	Nhảy: Giáo viên lấy 2 loại đồ vật (khối hình nón / thẻ màu) với nhiều màu sắc khác nhau. Bé nhảy theo điệu nhạc cho đến khi giáo viên giơ màu xanh lá cây lên, tất cả học sinh phải ngồi trên sàn nhà và 'đứng im'. Người cuối cùng ngồi xuống sẽ bị ra ngoài. Nếu giáo viên giơ màu đỏ lên, tất cả phải giơ cả hai tay lên và 'đứng im'. (Giáo viên có thể nghĩ ra các động tác khác nhau). Tiếp tục cho đến khi có một người chiến thắng.	Thực hành và khuyến khích tất cả các kiểu chuyển động nhảy múa theo điệu nhạc và giúp trẻ lập kế hoạch vận động.	- Nếu trẻ thấy quá khó để nhớ luật chơi thì giáo viên chỉ cần dừng nhạc và bé phải ngồi trên sàn nhà (tức là không có hành động thứ hai để nhớ). + Thêm các luật chơi: ví dụ giơ màu vàng = tay để trên đầu gối, màu xanh lá cây = lắc đầu, ...	Bất kỳ vật có màu nào cũng được có thể sử dụng
40 - 55 phút	Cuộc đua của các loài vật: mỗi trẻ giả làm một con vật ví dụ như con rắn, thỏ, rùa, bò, bướm... Bé phải hành động giống như con vật đó và phải đua nhau đi/ di chuyển để lấy được "thức ăn". Lặp lại với rất nhiều động vật khác nhau.	Thực hiện nhiều kỹ năng vận động khác nhau và giúp trẻ tập giữ cân bằng/ tư thế Khuyến khích sự hiểu biết của trẻ về cơ thể của mình	- Hãy để tất cả các bé cùng là 1 loài động vật cho đến khi các bé hiểu nó - Thay vì tạo ra một cuộc đua, hãy để cho mỗi trẻ lần lượt thực hiện động tác của mình	
55 - 60 phút	Cho trẻ ngồi xung quanh và nói với trẻ: "Các con rất giỏi! Đây là những hoạt động chúng ta thực hiện hôm nay" (Tổng kết lại những hoạt động đã làm ngày hôm nay trong bảng thời gian biểu bằng hình ảnh) Giáo Viên tạm biệt các bé "Hẹn các con tuần sau!"	Cho các bé cảm nhận được sự thành công. Ôn tập lại những hình ảnh/ hoạt động để trẻ có thể nhớ cho lần sau Cho các bé cơ hội ổn định trước khi quay lại lớp học.		Bảng thời gian biểu bằng hình ảnh Thảm hoặc ghế ngồi.

PHỤ LỤC:

Mẫu kế hoạch phát triển kỹ năng vận động tinh (Mẫu 1)

	HOẠT ĐỘNG	MỤC ĐÍCH	MỨC ĐỘ +/-	DỤNG CỤ
0 - 5 phút	Chào đón trẻ đến lớp + Giới thiệu thời gian biểu bằng hình ảnh	Hướng dẫn trẻ vào nhóm và cho trẻ xem kế hoạch hoạt động		Bảng thời gian biểu bằng hình ảnh
5 - 10 phút	<p>Chơi nặn đất sét màu: trò này có thể là một hoạt động có cấu trúc hoặc phi cấu trúc.</p> <p>Có cấu trúc: lên kế hoạch những gì các trẻ em sẽ làm ra ví dụ rắn, người tí hon, bong, mỳ... và chỉ cho trẻ cách làm.</p> <p>Phi cấu trúc: trẻ có thể làm cho những gì chúng muốn.</p>	Khuyến khích trẻ sử dụng hai bàn tay để cán, ép, kéo, và khuyến khích sự khéo léo của các ngón tay.	<p>+ Giới thiệu cho trẻ cách sử dụng các công cụ Ví dụ: dao nhựa, chân lăn, khuôn cắt có nhiều hình dạng khác nhau,</p> <p>- Nếu hoạt động quá khó khăn, chỉ cần cho phép các bé tiếp xúc với đất sét và kéo nó ra và ấn nó trở lại với nhau. Sau nhiều tuần thực hành, kĩ năng nặn đất sét của trẻ sẽ phát triển dần dần</p>	Nhiều công cụ chơi đất màu khác nhau.
25 - 35 phút	Phân loại hạt:Đưa cho mỗi trẻ một hộp chứa nhiều hạt màu và 2 hoặc 3 hộp rỗng với nhãn dán màu xanh da trời / xanh lá cây/ đỏ . Yêu cầu trẻ tham gia cuộc thi phân loại màu hạt theo màu hộp.	Thực hiện các bài tập điều khiển vận động tinh, phát triển kỹ năng nhặt hoặc gắp	<p>+/- Thêm hoặc loại bỏ bớt màu sắc của hạt và hộp.</p> <p>+ Cho bé sử dụng một cái kẹp để lấy các hạt.</p> <p>- Nếu quá khó thì có thể bắt đầu với một màu và trẻ nhặt các hạt từ một hộp này sang 1 hộp khác</p>	Các loại hạt màu. Các loại hộp có màu tương ứng.
35 - 55 phút	Làm vương miện cho vua / hoàng hậu và trang trí: Chuẩn bị bìa hình zig-zag để làm vương miện. Mỗi bé tự cắt vương miện của mình và trang trí nó với miếng dán, màu, keo, hạt, lông vũ,...	Hoạt động phát triển các kỹ năng dùng kéo, kĩ năng sử dụng hai bên thân người (bằng cách sử dụng 2 tay) và các vận động tinh khác nhau.	<p>Giáo viên có thể điều chỉnh cho hoạt động dễ hay khó hơn nếu muốn.</p> <p>Giáo viên có thể gia tăng hoặc giảm mức độ hỗ trợ trẻ để đảm bảo rằng trẻ được thách thức nhưng cũng phải đảm bảo trẻ sẽ thực hiện thành công</p> <p>và có một sản phẩm được hoàn thành..</p>	Hạt đậu, Lông vũ, Bút, Miếng dán bìa, giấy nhiều màu, Kéo Hoặc Gạo, lá, nho khô,...
55 - 60 phút	Cho trẻ ngồi xung quanh và nói với trẻ: “Các con rất giỏi! Đây là những hoạt động chúng ta thực hiện hôm nay” (Tổng kết lại những hoạt động đã làm ngày hôm nay trong bảng thời gian biểu bằng hình ảnh) Giáo Viên tạm biệt các bé “Hẹn các con tuần sau!”	Cho các bé cảm nhận được sự thành công. Ôn tập lại những hình ảnh/ hoạt động để trẻ có thể nhớ cho lần sau Cho các bé cơ hội ổn định trước khi quay lại lớp học.		Bảng thời gian biểu bằng hình ảnh Thảm hoặc ghế ngồi.

PHỤ LỤC:

Mẫu kế hoạch phát triển kỹ năng vận động tinh (Mẫu 2)

	HOẠT ĐỘNG	MỤC ĐÍCH	MỨC ĐỘ +/-	DỤNG CỤ
0 - 5 phút	Chào đón trẻ đến lớp + Giới thiệu thời gian biểu bằng hình ảnh	Hướng dẫn trẻ vào nhóm và cho trẻ xem kế hoạch hoạt động		Bảng thời gian biểu bằng hình ảnh
55 - 60 phút	<p>Cho trẻ ngồi xung quanh và nói với trẻ: “Các con rất giỏi! Đây là những hoạt động chúng ta thực hiện hôm nay” (Tổng kết lại những hoạt động đã làm ngày hôm nay trong bảng thời gian biểu bằng hình ảnh)</p> <p>Giáo Viên tạm biệt các bé “Hẹn các con tuần sau!”</p>	<p>Cho các bé cảm nhận được sự thành công.</p> <p>Ôn tập lại những hình ảnh/ hoạt động để trẻ có thể nhớ cho lần sau</p> <p>Cho các bé cơ hội ổn định trước khi quay lại lớp học.</p>		<p>Bảng thời gian biểu bằng hình ảnh</p> <p>Thảm hoặc ghế ngồi.</p>

PHỤ LỤC:

Bài tập minh họa

“chia hoạt động thành từng bước nhỏ”

Kỹ năng chơi bóng

3 cách khác nhau để chia nhỏ hoạt động chơi bóng

- 1. Vị trí:** Vị trí tốt nhất là ngồi trên sàn nhà, sau đó quỳ gối, ngồi trên một cái ghế, đứng và sau đó đứng trên một bề mặt không bằng phẳng hoặc lung lay.
- 2. Kích thước của bóng:** Nếu 1 đứa trẻ không có kỹ năng bắt bóng tốt thì hãy bắt đầu với 1 quả bóng di chuyển chậm hơn và cho bé có nhiều thời gian để chuẩn bị bắt bóng hơn. Sau đó thử trái bóng mềm với kích thước to và từ từ giảm kích thước của bóng. 1 quả bóng được thổi hơi phồng vừa phải có thể dễ bắt hơn,! Ta có thể sử dụng túi hạt hoặc “Koosh-ball” vì chúng dễ bắt hơn trái bóng nhỏ.
- 3. Khoảng cách:** Bắt đầu với 1 khoảng cách ngắn giữa bạn và trẻ và tăng dần khoảng cách từ từ đến khi bé có thể bắt bóng với khoảng cách đó. Luôn luôn động viên bé nhìn về phía bạn trước khi bạn thả bóng. Khuyến khích bé đưa cánh tay ra đón bóng và chọn vị trí thích hợp tùy thuộc vào kích thước của bóng.

Vì vậy đối với 1 đứa trẻ không có kỹ năng bắt bóng tốt, có thể bắt đầu bằng cách:

- » Ngồi trên sàn nhà
- » Sử dụng trái bóng thường hay bóng được thổi 1 phần
- » Ngồi gần bé

Ngược lại, đối với bé có kỹ năng bắt bóng tốt, ta có thể cần thêm 1 số thử thách với bé như:

- » Đứng trên 1 bề mặt không bằng phẳng hoặc chuyển động (ví dụ: đệm)
- » Bắt 1 trái banh tennis
- » Bắt bóng với 1 khoảng cách xa hơn

Một số kỹ năng bắt bóng khác như:

- » Thả bóng lên cao rồi bắt lấy
- » Thả bóng theo nhóm hoặc theo cặp đôi
- » Đập bóng nảy lên và bắt bóng
- » Vỗ tay trước khi bắt
- » Đá bóng theo cặp
- » Đá bóng vào mục tiêu (khung thành)
- » Ném bóng vào 1 cái thùng (ví dụ: hộp cát-tông lớn)
- » Bắt 1 trái bóng nhỏ chỉ bằng 1 tay
- » Đá bóng khi chạy
- » Đá bóng với 1 mục tiêu chuyển động (ví dụ: 1 đứa bé đang chạy)
- » Dừng bóng bằng chân

Koosh-ball

Gợi ý nhằm phát triển kỹ năng vận động thô

- » Rê đất bóng
- » Cuộn trẻ trong chăn rồi cho trẻ lăn qua lăn lại
- » Trò chơi thiên thần tuyết và cú nhảy dang rộng hai tay hai chân
- » Dùng chày
- » Nhảy lò cò
- » Diều hàng
- » Nhảy trên sàn nhún
- » Đá bóng
- » Giữ thăng bằng trên những bề mặt khác nhau
- » Nhảy/ múa
- » Những động tác bắt chước (bay như máy bay, nhảy như thỏ, bò như rắn, ...)
- » Bước trên hộp/thùng

Gợi ý nhằm phát triển kỹ năng vận động tinh

Tất cả các hoạt động sẽ đáp ứng nhu cầu về lên kế hoạch vận động, cân bằng, phối hợp vận động, phối hợp tay mắt và các kỹ năng vận động thô nói chung.

- » Bò trong hầm
- » Đi trên 1 đường thẳng
- » Leo qua chướng ngại vật
- » Lăn bóng
- » Vớ tay để lấy một vật
- » Lắc vòng, bước vào/ra, hay nhảy vào/ra
- » Cho trẻ đi xung quanh khối hình nón
- » Dán keo lên sàn nhà và cho trẻ dẫm lên chúng
- » Đi kiệu con cua
- » Phóng, chạy, nhảy lên cầu thang.
- » Vượt chướng ngại vật
- » Ném túi đậu
- » Chạy xe đạp
- » Nhảy dây
- » Ngồi ghế khi nhạc dừng (số lượng ghế ít hơn số lượng học sinh, khi nhạc dừng thì các em sẽ chiếm ghế để ngồi)
- » Ngồi, hoặc đứng im bất động khi nhạc dừng
- » Chơi bắt những cuộn hạt/bóng
- » Chơi những trò kéo và đẩy
- » Đập gối
- » Trò chơi bò trườn (ví dụ: những động tác của con vật,...)
- » Leo lên bậc thang, thang dây, thang gỗ
- » Những trò chơi di chuyển vật từ bên này qua bên kia hoặc từ trước ra sau (ví dụ: giành bóng hay giữ khung thành)
- » Đi bằng ngón chân/ gót chân
- » Đi trong không gian hẹp (ví dụ: đi dọc theo 1 đường thẳng hay hàng ghế hay bức tường)
- » Bước đi trên đá hay theo dấu chân với kích thước và khoảng cách khác nhau giữa chúng
- » Cưỡi ngựa hay chạy xe đạp
- » Chơi bóng khi quỳ gối cao
- » Chơi nhảy lò cò theo ô
- » Nhảy xa
- » Chơi trò chơi twister
- » Nhảy dây
- » Những trò về chướng ngại vật
- » Đi bộ với túi đậu trên đầu
- » Nhảy kẹp bóng giữa 2 chân
- » Chơi ngoài sân hoặc đi công viên

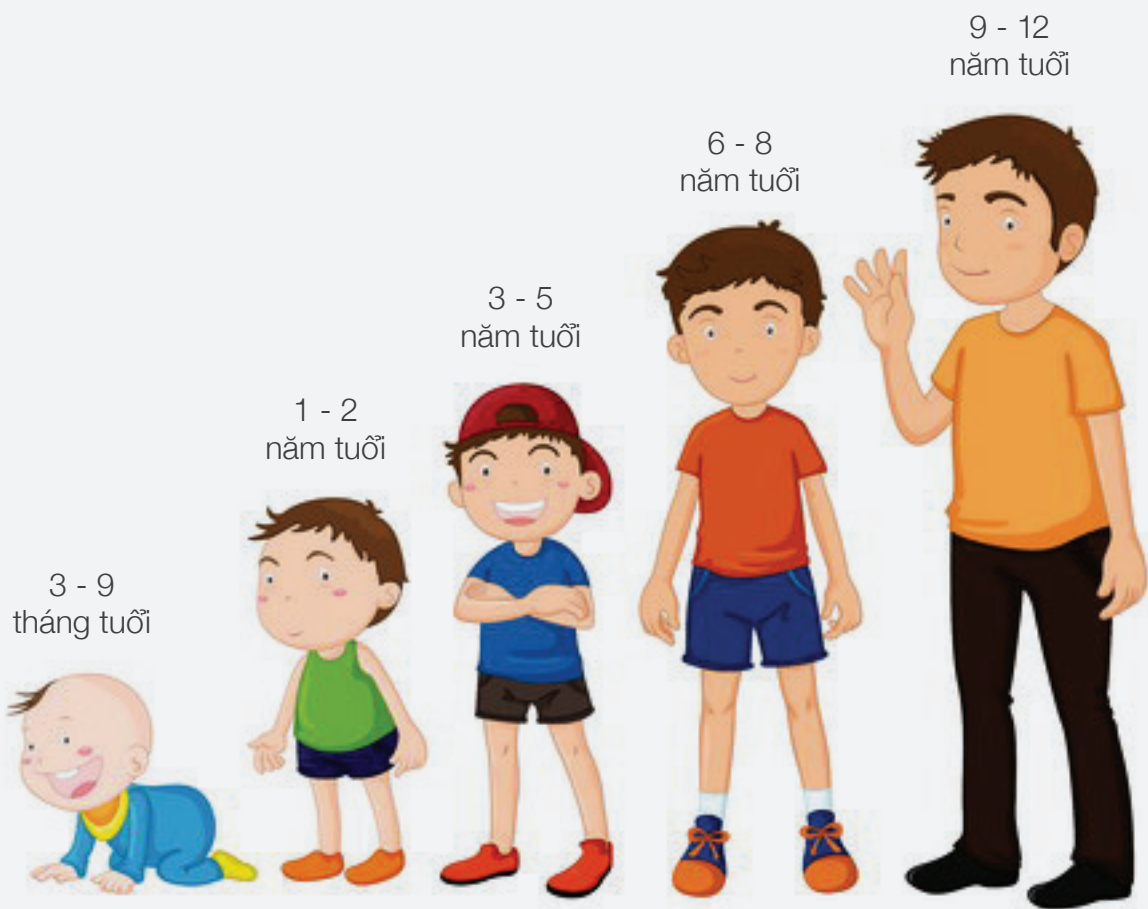
- » Ép bóng
- » Đóng/ mở kẹp áo
- » Xé giấy
- » Xúc đậu/ hạt
- » Phân loại que
- » Sắp xếp tách/ly
- » Cắt giấy với những đường cong khác nhau
- » Đóng/ mở chai
- » Làm nhàu giấy
- » Sử dụng gọt bút chì
- » Gấp giấy
- » Dùng ngón tay vẽ hình
- » Dán
- » Đồi theo mẫu
- » Xếp giấy
- » Đóng dấu
- » Cắt đồ vật vào thùng
- » Cuộn/ nhồi đất sét
- » Đóng/ mở nắp
- » Tháo/ mở khoá
- » Đổ nước
- » Thổi
- » Tô màu
- » Chơi Lego
- » Trang trí vỏ trứng
- » Đóng/ mở hộp
- » Chơi xếp hình
- » Kết chuỗi hạt
- » Cột giày
- » Đập búa
- » Nhặt vật bề mặt phẳng
- » Súng nước
- » Đục lỗ
- » Xâu dây vào bảng
- » Bỏ tiền xu vào hộp
- » Nắp bình + nắp chai + bulong

Trò chơi Twister

PHỤ LỤC:

Các cột mốc phát triển quan trọng của trẻ

Mục Lục

<i>Độ tuổi</i>	<i>trang</i>
03 tháng	3
06 tháng	4
09 tháng	5
12 tháng	6
02 năm	7
03 năm	8
04 năm	10
05 năm	12
06 - 08 năm	14
09 - 12 năm	16

03

THÁNG TUỔI

Hầu hết trẻ em sẽ đạt được những kĩ năng này khi được 3 tháng tuổi. Sự phát triển của mỗi trẻ là khác nhau. Có những trẻ sẽ phát triển chậm hơn nhưng sẽ bắt kịp theo thời gian. Tuy nhiên, sẽ có những trẻ không thể bắt kịp vì những vấn đề tiềm ẩn ảnh hưởng đến tốc độ phát triển. Điều quan trọng là trẻ nhận được càng nhiều sự chăm sóc (can thiệp sớm) càng tốt. Vì vậy, nếu bạn lo lắng về bất kì mặt nào về sự phát triển của trẻ, hãy đến gặp bác sĩ hay y tá nhi khoa để nhận được sự giúp đỡ. Dù sao thì nhờ các nhà chuyên môn kiểm tra cho trẻ vẫn hơn là “chờ đợi và lo lắng”

Một bé phát triển trung bình có thể ...

Các dấu hiệu cho thấy trẻ có thể có vấn đề ...

VẬN ĐỘNG THỂ

- ☐ Ngẩng đầu khi nằm sấp
- ☐ Ngẩng đầu khi bế/đặt ở tư thế ngồi
- ☐ Đá chân mạnh
- ☐ Vững vàng khi được đặt ở tư thế ngồi

- ☐ Có bất kì sự khác biệt giữa bên trái và phải của cơ thể (về sức mạnh, cử động, trương lực cơ)
- ☐ Đầu ngả về sau khi đang ngồi

VẬN ĐỘNG TINH

- ☐ Dõi theo vật từ bên này sang bên khác
- ☐ Cầm nắm đồ vật trong thời gian ngắn
- ☐ Tự nhìn vào tay mình

- ☐ Không nhìn theo vật
- ☐ Cầm nắm chặt tay (không mở tay để thả đồ vật)

NGHE HIỂU VÀ PHÁT RA ÂM THANH

- ☐ Khóc
- ☐ Luân phiên với người lớn để phát ra tiếng (âm thanh)
- ☐ Tạo ra 2 hay nhiều âm
- ☐ Cười thành tiếng
- ☐ Phản ứng với âm thanh
- ☐ Tìm âm thanh bằng mắt
- ☐ Phản ứng với giọng người mẹ

- ☐ Không tạo ra những âm thanh khác nhau hoặc không biết luân phiên
- ☐ Ít hoặc không có phản ứng với âm thanh

GIAO TIẾP

- ☐ Thích được nựng nịu hay bế ẵm
- ☐ Mỉm cười
- ☐ Nhận ra người mẹ

- ☐ Không nhận ra mẹ với những người khác
- ☐ Không nhìn trực diện vào mắt người đối diện

TRÍ TUỆ

- ☐ Cử động tích cực
- ☐ Đút tay vào miệng
- ☐ Thể hiện sự quan tâm bằng mắt, tích cực vào thế giới xung quanh và con người
- ☐ Có những lúc tỏ ra linh hoạt

- ☐ Thụ động, tách biệt (ít thể hiện cảm xúc)

Ghi chú: _____

06

THÁNG TUỔI

Hầu hết trẻ em sẽ đạt được những kĩ năng này khi được 6 tháng tuổi. Sự phát triển của mỗi trẻ là khác nhau. Có những trẻ sẽ phát triển chậm hơn nhưng sẽ bắt kịp theo thời gian. Tuy nhiên, sẽ có những trẻ không thể bắt kịp vì những vấn đề tiềm ẩn ảnh hưởng đến tốc độ phát triển. Điều quan trọng là trẻ nhận được càng nhiều sự chăm sóc (can thiệp sớm) càng tốt. Vì vậy, nếu bạn lo lắng về bất kì mặt nào về sự phát triển của trẻ, hãy đến gặp bác sĩ hay y tá nhi khoa để nhận được sự giúp đỡ. Dù sao thì nhờ các nhà chuyên môn kiểm tra cho trẻ vẫn hơn là “chờ đợi và lo lắng”

Một bé phát triển trung bình có thể ...

Các dấu hiệu cho thấy trẻ có thể có vấn đề ...

VẬN ĐỘNG THO

- ☐ Ngửa cổ và nâng ngực khi nằm sấp
- ☐ Lật từ bên này sang bên khác
- ☐ Ngồi dậy khi được giúp và lưng thẳng
- ☐ Chân chịu được sức nặng và đứng dậy với sự hỗ trợ

- ☐ Không thể nâng đầu và vai khi nằm sấp
- ☐ Không biết lật từ bên này sang bên khác
- ☐ Lưng yếu khi được giữ ở vị trí ngồi
- ☐ Bất kì sự khác biệt giữa bên trái và phải của cơ thể (về sức mạnh, cử động, trương lực cơ)

VẬN ĐỘNG TINH

- ☐ Vớ một vật bằng cánh tay và bàn tay
- ☐ Cầm đồ vật bằng cả bàn tay
- ☐ Chuyển đồ vật từ tay này qua tay khác
- ☐ Cầm mỗi tay một vật

- ☐ Có sự khác biệt rõ ràng khi sử dụng tay trái và tay phải
- ☐ Cầm nắm chặt một vật không buông (không thể bỏ đồ vật ra)

NGHE HIỂU VÀ PHÁT RA ÂM THANH

- ☐ Phát ra được 4 hay nhiều âm thanh riêng biệt (nguyên âm và phụ âm)
- ☐ Cười để phản ứng lại điều gì đó
- ☐ Tìm âm thanh bằng cách xoay đầu
- ☐ Thay đổi thái độ khi nghe âm thanh hay cuộc đối thoại

- ☐ Không phát được ra nhiều âm
- ☐ Giới hạn trong giao tiếp bằng âm thanh (không phản ứng, không biết luân phiên, không cười)
- ☐ Không quan tâm đến âm thanh hay không thể hướng về phía có âm thanh bằng đầu hay mắt
- ☐ Không thay đổi thái độ để phản ứng với tiếng động (âm thanh)

GIAO TIẾP

- ☐ Thích và đáp ứng hoạt động vui chơi
- ☐ Lường trước được lúc được chạm hay bế ẵm
- ☐ Xoay đầu hướng về mọi người
- ☐ Uống từ li được (có người lớn giữ li)
- ☐ Ngăn khi bị lấy đồ chơi đi

- ☐ Không nhận ra mẹ với những người khác
- ☐ Không nhìn trực diện vào mắt người khác
- ☐ Không có phản xạ cười
- ☐ Phản ứng tiêu cực hay thái quá khi được chạm vào.

TRÍ TUỆ

- ☐ Ngăn không cho lấy đồ khỏi tay
- ☐ Nhìn ngắm vật trong tay
- ☐ Thể hiện sự vui vẻ với đồ vật hay trải nghiệm mới

- ☐ Không quan tâm đến vật ở trong tay
- ☐ Không quan tâm đến bất kì ai

Ghi chú: _____

09

THÁNG TUỔI

Hầu hết trẻ em sẽ đạt được những kĩ năng này khi được 9 tháng tuổi. Sự phát triển của mỗi trẻ là khác nhau. Có những trẻ sẽ phát triển chậm hơn nhưng sẽ bắt kịp theo thời gian. Tuy nhiên, sẽ có những trẻ không thể bắt kịp vì những vấn đề tiềm ẩn ảnh hưởng đến tốc độ phát triển. Điều quan trọng là trẻ nhận được càng nhiều sự chăm sóc (can thiệp sớm) càng tốt. Vì vậy, nếu bạn lo lắng về bất kì mặt nào về sự phát triển của trẻ, hãy đến gặp bác sĩ hay y tá nhi khoa để nhận được sự giúp đỡ. Dù sao thì nhờ các nhà chuyên môn kiểm tra cho trẻ vẫn hơn là “chờ đợi và lo lắng”

	Một bé phát triển trung bình có thể ...	Các dấu hiệu cho thấy trẻ có thể có vấn đề ...
VẬN ĐỘNG THO	☐ Ngồi mà không cần giúp đỡ ☐ Tự mình chuyển qua vị trí ngồi ☐ Bò hay tập bò ☐ Bắt đầu vịn đứng	☐ Không tự ngồi được ☐ Không có tư thế bò ☐ Không tự giữ được cơ thể hay dậm để chống chân khi đặt ở tư thế đứng ☐ Bất kì sự khác biệt giữa bên trái và phải của cơ thể (về sức mạnh, cử động, trương lực cơ)
VẬN ĐỘNG TINH	☐ Chỉ bằng ngón trỏ ☐ Cầm đồ vật bằng ngón cái và các ngón tay khác ☐ Đập đồ vật vào nhau (Mỗi tay 1 món)	☐ Không dùng được ngón trỏ (để chọc hay chỉ)
NGHE HIỂU VÀ PHÁT RA ÂM THANH	☐ Bập bẹ (nguyên âm cùng phụ âm) ☐ Kết hợp 2 âm khi bập bẹ ☐ Bập bẹ 1 tràng 3-4 âm ☐ Có thể nói “mama” hay “dada” ☐ Bắt chước những âm thanh lời nói ☐ Phản ứng khi được kêu tên mình ☐ Chú ý lắng nghe người lớn nói chuyện ☐ Lắng nghe những âm thanh êm dịu	☐ Không nói được nhiều âm ☐ Ít hay hầu như không bập bẹ ☐ Không cố gắng bắt chước âm thanh ☐ Có vẻ không biết tên của mình
GIAO TIẾP	☐ Sợ hay khó chịu với người lạ ☐ Tự ăn được (ví dụ: bánh quy) ☐ Thích chơi trò chơi với mọi người (ví dụ: Ú òa) ☐ Cố gắng với lấy đồ chơi ☐ Chơi với ly và muỗng ☐ Phản ứng với bản thân trong gương	☐ Không biểu lộ khác biệt khi gặp người lạ hay người quen ☐ Không hứng thú chơi với người khác ☐ Thích chơi 1 mình hơn
TRÍ TUỆ	☐ Nhìn và cảm nhận, sờ mó đồ vật trong tay ☐ Đặt vật xuống và cầm lên ☐ Thích khám phá và đi vòng vòng ☐ Tìm lại đồ vật khi bị mất/ bị rút	☐ Không có sự khác biệt giữa những điều mới mẻ và hay điều quen thuộc ☐ Không phân biệt khi tiếp xúc với người quen và người lạ

Ghi chú: _____

12

THÁNG TUỔI

Hầu hết trẻ em sẽ đạt được những kĩ năng này khi được 12 tháng tuổi. Sự phát triển của mỗi trẻ là khác nhau. Có những trẻ sẽ phát triển chậm hơn nhưng sẽ bắt kịp theo thời gian. Tuy nhiên, sẽ có những trẻ không thể bắt kịp vì những vấn đề tiềm ẩn ảnh hưởng đến tốc độ phát triển. Điều quan trọng là trẻ nhận được càng nhiều sự chăm sóc (can thiệp sớm) càng tốt. Vì vậy, nếu bạn lo lắng về bất kì mặt nào về sự phát triển của trẻ, hãy đến gặp bác sĩ hay y tá nhi khoa để nhận được sự giúp đỡ. Dù sao thì nhờ các nhà chuyên môn kiểm tra cho trẻ vẫn hơn là “chờ đợi và lo lắng”

	Một bé phát triển trung bình có thể ...	Các dấu hiệu cho thấy trẻ có thể có vấn đề ...
VẬN ĐỘNG THỔ	☐ Đứng vịn, đi vịn ☐ Bò giỏi ☐ Tự đứng dậy được	☐ Không đứng vững được ☐ Không bò hay nhồm nhồm lên được ☐ Bất kì sự khác biệt giữa bên trái và phải của cơ thể (về sức mạnh, cử động, trương lực cơ)
VẬN ĐỘNG TINH	☐ Nhặt đồ vật sử dụng đầu ngón cái và ngón trỏ ☐ Cầm bút chì và vẽ nguệch ngoạc ☐ Nhặt được những vật nhỏ	☐ Không dùng ngón trỏ để chỉ hay chọc hoặc nhặt vật lên với ngón cái và ngón trỏ
NGHE HIỂU VÀ PHÁT RA ÂM THANH	☐ Nói được rõ 2 từ ☐ Lắc đầu thay cho nói không ☐ Bập bẹ câu ngắn với 6 âm hoặc hơn ☐ Bập bẹ thường xuyên khi 1 mình (tự nói chuyện) ☐ Chú ý nghe những từ quen thuộc ☐ Hiểu từ “không” ☐ Hiểu từng từ riêng lẻ, ví dụ “uống”	☐ Không nói được từ đơn ☐ Không bập bẹ những đoạn nghe giống ngôn ngữ bình thường ☐ Không quan tâm đến ngôn ngữ hay giao tiếp ☐ Không nhận ra được những từ đơn
GIAO TIẾP	☐ Chơi bóng với người lạ ☐ Chỉ vào vật mình muốn ☐ Chơi những trò chơi phức tạp hơn như ‘trò đập tay’ ☐ Bắt đầu thể hiện cảm xúc ☐ Vẫy chào tạm biệt	☐ Không nhận thức được về người lạ ☐ Thích chơi 1 mình ☐ Không thích thú khi được ba mẹ thể hiện tình cảm ☐ Không nhận thức được phải hành động như thế nào trong tình huống xã hội (tức là vẫy tay, hay để ý khi có ai đó đi vào phòng)
TRÍ TUỆ	☐ Chủ động khám phá - mở nắp các đồ vật hay nhìn xung quanh ☐ Bắt chước ☐ Kiểm những đồ vật bị giấu như khối vuông dưới cái ly	☐ Quên hay không chú ý ngay khi bất kì đồ vật nào không ở trong tầm mắt

Ghi chú: _____

02

NĂM TUỔI

Phần lớn trẻ em sẽ đạt những kĩ năng này khi được 2 tuổi. Sự phát triển của mỗi trẻ là khác nhau. Có những trẻ phát triển chậm hơn nhưng sẽ bắt kịp theo thời gian. Tuy nhiên, sẽ có những trẻ không thể bắt kịp vì những vấn đề tiềm ẩn ảnh hưởng đến tốc độ phát triển. Điều quan trọng là trẻ nhận được càng nhiều sự chăm sóc (can thiệp sớm) càng tốt. Vì vậy, nếu bạn lo lắng về bất kì mặt nào về sự phát triển của trẻ, hãy đến gặp bác sĩ hay y tá nhi khoa để nhận được sự giúp đỡ. Dù sao thì nhờ các nhà chuyên môn kiểm tra cho trẻ vẫn hơn là “chờ đợi và lo lắng”

Một bé phát triển trung bình có thể ...

Các dấu hiệu cho thấy trẻ có thể có vấn đề ...

VẬN ĐỘNG THỂ

- ☐ Chạy
- ☐ Ném bóng
- ☐ Bước lên, xuống bậc thang
- ☐ Nhảy 2 chân cùng 1 lúc

- ☐ Không chạy được
- ☐ Không ném bóng được (tùy theo trải nghiệm)
- ☐ Không leo cầu thang
- ☐ Không nhảy được
- ☐ Di chuyển, đi lại kém (ví dụ dễ ngã hoặc vụng về)

VẬN ĐỘNG TINH

- ☐ Xây tháp với 4-8 hình khối
- ☐ Bắt chước vẽ 1 đường thẳng
- ☐ Vẽ nguệch ngoạc bằng bút màu hay bút chì
- ☐ Giúp mặc và cởi quần áo
- ☐ Xếp 3 khối hình thành đoàn tàu xe lửa

- ☐ Vụng về khi xếp hình khối
- ☐ Không bắt chước vẽ 1 đường thẳng
- ☐ Không thích dùng bút chì; không vẽ nguệch ngoạc

NGHE HIỂU VÀ PHÁT RA ÂM THANH

- ☐ Nói 25-50 từ rõ ràng
- ☐ Nói câu có 2 từ rõ ràng
- ☐ Gọi tên tranh hay đồ vật khi được hỏi
- ☐ Làm theo mệnh lệnh có 2 yêu cầu
- ☐ Hiểu biết hơn 50 đồ vật hay hình ảnh (vốn từ lĩnh hội)
- ☐ Quan tâm đến sách, truyện

- ☐ Vốn từ giới hạn (ít hơn 10 từ)
- ☐ Không kết hợp từ thành câu
- ☐ Những gì trẻ nói rất khó hiểu
- ☐ Lầm lẫn những câu ngắn
- ☐ Không hiểu hơn 10-20 từ
- ☐ Không quan tâm đến truyện, sách

GIAO TIẾP

- ☐ Chơi bên cạnh bạn cùng tuổi
- ☐ Xác định được nhiều bộ phận của cơ thể
- ☐ Giúp mặc đồ và cởi đồ
- ☐ Giúp làm những việc nhà đơn giản
- ☐ Dùng muỗng
- ☐ Chơi những trò tưởng tượng

- ☐ Không quan tâm đến những kĩ năng như mặc và cởi đồ
- ☐ Không quan tâm giúp việc nhà
- ☐ Không quan tâm học tự ăn
- ☐ Không chơi bằng trí tưởng tượng - chỉ đẩy, thả rơi hay đập đồ chơi, đồ vật
- ☐ Không biết mình là ai

TRÍ TUỆ

- ☐ Mở đồ chơi có vặn ốc hoặc vặn xoay
- ☐ Chơi ghép hình có 3 vật hay khối hình
- ☐ Chơi bắt chước những trải nghiệm quen thuộc hay vừa bắt gặp (như gấu bông đi bác sĩ)
- ☐ Sử dụng 1 đồ vật để giả vờ là đó là 1 vật khác, ví dụ dùng hình khối thay cho xe ô tô

- ☐ Không thành công hay kiên trì để hoàn tất trò chơi ghép hình đơn giản (1-3 miếng)
- ☐ Cách chơi của trẻ mang tính lặp lại và thiếu tính tưởng tượng, không biết giả vờ vật này là một vật khác
- ☐ Ít quan tâm và hạn chế hoạt động khi tham gia.

Ghi chú: _____

03

NĂM TUỔI

Phần lớn trẻ em sẽ đạt những kĩ năng này khi được 3 tuổi. Sự phát triển của mỗi trẻ là khác nhau. Có những trẻ phát triển chậm hơn nhưng sẽ bắt kịp theo thời gian. Tuy nhiên, sẽ có những trẻ không thể bắt kịp vì những vấn đề tiềm ẩn ảnh hưởng đến tốc độ phát triển. Điều quan trọng là trẻ nhận được càng nhiều sự chăm sóc (can thiệp sớm) càng tốt. Vì vậy, nếu bạn lo lắng về bất kì mặt nào về sự phát triển của trẻ, hãy đến gặp bác sĩ hay y tá nhi khoa để nhận được sự giúp đỡ. Dù sao thì nhờ các nhà chuyên môn kiểm tra cho trẻ vẫn hơn là “chờ đợi và lo lắng”

Một bé phát triển trung bình có thể ...

Các dấu hiệu cho thấy trẻ có thể có vấn đề ...

VẬN ĐỘNG THỂ THO

- ☐ Đi bằng gót chân rồi ngón chân
- ☐ Đứng bằng 1 chân
- ☐ Nhảy bậc thang bằng cả 2 chân
- ☐ Bước lên cầu thang, mỗi bậc một chân

- ☐ Giữ thẳng bằng không tốt – không giữ thẳng bằng trên 1 chân được
- ☐ Di chuyển yếu, dễ ngã, vụng về

VẬN ĐỘNG TINH

- ☐ Bắt chước vẽ hình tròn, đường chéo, đường ngang
- ☐ Xâu chuỗi 6 hạt
- ☐ Xây tháp từ 8 hình khối trở lên
- ☐ Dùng kéo cắt theo đường vẽ sẵn
- ☐ Dùng nĩa và muỗng
- ☐ Mở nút

- ☐ không bắt chước vẽ hình tròn, đường chéo, đường ngang
- ☐ Không dùng được kéo (mặc dù kĩ năng này tùy thuộc vào trải nghiệm của trẻ)
- ☐ Không biết dùng dao kéo
- ☐ Không biết mở nút

NGHE HIỂU VÀ PHÁT RA ÂM THANH

- ☐ Gọi tên đồ vật và bộ phận trên cơ thể
- ☐ Nói chuyện không cần lặp lại điều người khác nói
- ☐ Người lớn có thể hiểu hầu hết những gì trẻ nói
- ☐ Sử dụng những loại từ khác nhau 1 cách chính xác
- ☐ Xác định được đồ vật qua cách sử dụng (nhà, chìa khóa, v.v)
- ☐ Nói tên mình
- ☐ Thực hiện mệnh lệnh có 3 yêu cầu
- ☐ Xác định được 2 màu

- ☐ Liên tục bắt chước lời người khác (như lặp lại những đoạn trên phim...)
- ☐ Người lớn khó hiểu phần lớn lời nói của trẻ
- ☐ Ngữ pháp và từ vựng hạn chế
- ☐ Hạn chế về nội dung, sự quan tâm hay sự đa dạng về mặt ngôn ngữ
- ☐ Không thực hiện mệnh lệnh có 3 yêu cầu
- ☐ Khi nói chuyện với trẻ, phải sử dụng từ ngữ đơn giản, ngôn ngữ của “em bé”

Ghi chú: _____

Một bé phát triển trung bình có thể ...

Các dấu hiệu cho thấy trẻ có thể có vấn đề ...

GIAO TIẾP

- ☐ Thực hiện trò chơi mang tính tưởng tượng , có sự tham gia của nhiều người
- ☐ Rửa và lau tay khô
- ☐ Mặc đồ
- ☐ Chơi những trò chơi tương tác
- ☐ Cho biết tên nếu được hỏi
- ☐ Dùng muỗng và nĩa cùng 1 lúc tại bàn ăn
- ☐ Nói được giới tính bản thân
- ☐ Chơi với những trẻ khác và bắt đầu tương tác qua những sở thích chung. Bắt đầu biết chia sẻ và luân phiên
- ☐ Xa ba mẹ mà không khóc
- ☐ Có thể miêu tả đơn giản cảm xúc của bản thân – như buồn, vui...

- ☐ Không quan tâm học việc tự mặc đồ
- ☐ Không để ý hay phản ứng khi được gọi tên
- ☐ Không quan tâm đến việc học tự ăn
- ☐ Không nói được giới tính bản thân
- ☐ Không quan tâm phát triển kĩ năng chơi tương tác với những trẻ khác
- ☐ Không nhận thức về cảm giác của bản thân
- ☐ Không quan tâm giúp đỡ việc trong nhà/bên ngoài
- ☐ Chơi 1 cách máy móc và mang tính lặp lại, ít thay đổi, và thiếu sự tưởng tượng.

TRÍ TUỆ

- ☐ Chơi có tưởng tượng
- ☐ Vẽ gương mặt với những chi tiết thô
- ☐ Nhận diện chữ số
- ☐ Lặp lại được 2-3 số
- ☐ Hiểu khái niệm to hơn và nhỏ hơn
- ☐ Biết về tiền

- ☐ Thiếu sự tưởng tượng lúc chơi
- ☐ Không biết cách dùng bút chì ngoại trừ vẽ nguệch ngoạc
- ☐ Không hiểu ý nghĩa của các con số ngoại trừ bắt chước đếm chúng
- ☐ Không biết về tiền (dù điều này phụ thuộc vào từng tình huống)

04

NĂM TUỔI

Phần lớn trẻ em sẽ đạt những kĩ năng này khi được 4 tuổi. Sự phát triển của mỗi trẻ là khác nhau. Có những trẻ phát triển chậm hơn nhưng sẽ bắt kịp theo thời gian. Tuy nhiên, sẽ có những trẻ không thể bắt kịp vì những vấn đề tiềm ẩn ảnh hưởng đến tốc độ phát triển. Điều quan trọng là trẻ nhận được càng nhiều sự chăm sóc (can thiệp sớm) càng tốt. Vì vậy, nếu bạn lo lắng về bất kì mặt nào về sự phát triển của trẻ, hãy đến gặp bác sĩ hay y tá nhi khoa để nhận được sự giúp đỡ. Dù sao thì nhờ các nhà chuyên môn kiểm tra cho trẻ vẫn hơn là “chờ đợi và lo lắng”

Một bé phát triển trung bình có thể ...

Các dấu hiệu cho thấy trẻ có thể có vấn đề ...

VẬN ĐỘNG THỂ

- ☐ Đi lên và xuống cầu thang 1 mình, mỗi chân 1 bậc
- ☐ Chạy nhanh trên mặt phẳng, có thể quẹo ở góc hẹp
- ☐ Leo thang ở sân chơi và những thiết bị khác một cách dễ dàng
- ☐ Lái xe 3 bánh, đạp bàn đạp dễ dàng
- ☐ Bắt, bật, ném hay đá banh

- ☐ Không thể đi lên và xuống cầu thang mỗi chân 1 bậc
- ☐ Chạy 1 cách nặng nề, lung túng, và tay cử động liên tục
- ☐ Không thể leo (có thể do sợ hãi, lo lắng)
- ☐ Không đạp được xe đạp 3 bánh
- ☐ Không bắt, ném hay đá banh

VẬN ĐỘNG TINH

- ☐ Giữ bút chì ở giữa ngón cái và 1-3 ngón tay khác
- ☐ Vẽ 1 hình dáng người cơ bản
- ☐ Vẽ một số tranh đơn giản khác (ví dụ 1 ngôi nhà)
- ☐ Đánh răng với sự giám sát
- ☐ Lau chùi sau khi đi vệ sinh
- ☐ Tự mặc quần áo ngoại trừ những chỗ khó với tới như nút, nơ hay dây buộc giày

- ☐ Không biết cầm bút chì, hay chỉ có thể cầm bút chì bằng cả bàn tay
- ☐ Không thích vẽ
- ☐ Không vẽ được những bức tranh đơn giản
- ☐ Không hỗ trợ hay quan tâm đến ăn mặc và tắm rửa
- ☐ Không tự mặc đồ

NGHE HIỂU VÀ PHÁT RA ÂM THANH

- ☐ Sử dụng nhiều hơn 2 đại từ nhân xưng (con, bạn, cô, ba, mẹ, ông, bà v.v)
- ☐ Nói tên màu sắc, hình dáng
- ☐ Biết cách nói chuyện
- ☐ Kể chuyện bằng thì quá khứ và tương lai
- ☐ Lặp lại 1 câu với 10 âm
- ☐ Người lạ có thể hiểu
- ☐ Hiểu cảm giác (ví dụ: lạnh, mệt, đói v.v)
- ☐ Nói tên và họ
- ☐ Hiểu trạng từ

- ☐ Câu cú kì cục và thiếu những yếu tố ngữ pháp
- ☐ Nói liên tục, không luân phiên khi nói chuyện
- ☐ Không thể kể câu chuyện đơn giản mới xảy ra
- ☐ Người lạ không thể hiểu
- ☐ Những mối quan tâm rất giới hạn hoặc không đổi
- ☐ Bực bội khi không diễn đạt được điều mình nghĩ
- ☐ Người lớn cần phải đơn giản hóa lời nói khi nói chuyện với trẻ

Ghi chú: _____

05

NĂM TUỔI

Phần lớn trẻ em sẽ đạt những kĩ năng này khi được 5 tuổi. Sự phát triển của mỗi trẻ là khác nhau. Có những trẻ sẽ phát triển chậm hơn nhưng sẽ bắt kịp theo thời gian. Tuy nhiên, sẽ có những trẻ không thể bắt kịp vì những vấn đề tiềm ẩn ảnh hưởng đến tốc độ phát triển. Điều quan trọng là trẻ nhận được càng nhiều sự chăm sóc (can thiệp sớm) càng tốt. Vì vậy, nếu bạn lo lắng về bất kì mặt nào về sự phát triển của trẻ, hãy đến gặp bác sĩ hay y tá nhi khoa để nhận được sự giúp đỡ. Dù sao thì nhờ các nhà chuyên môn kiểm tra cho trẻ vẫn hơn là “chờ đợi và lo lắng”

Một bé phát triển trung bình có thể ...

Các dấu hiệu cho thấy trẻ có thể có vấn đề ...

VẬN ĐỘNG THỂ

- ☐ Dễ dàng bước theo 1 đường hẹp
- ☐ Chạy nhẹ nhàng trên đầu ngón chân
- ☐ Năng động và thành thực khi leo trèo, trượt hay xoay
- ☐ Nhảy chân sáo
- ☐ Đứng 1 chân trong 8-10 giây, cả hai chân trái phải
- ☐ Nhảy lò cò 1 chân hơn 10 lần, cả hai chân trái phải
- ☐ Bắt bóng bằng tay, ném hay đá dễ dàng
- ☐ Lái xe đạp không cần bánh xe phụ

- ☐ Dễ mất thăng bằng khi di chuyển
- ☐ Vụng về và không giữ được thăng bằng khi chạy, thường xuyên bị vấp
- ☐ Sợ và tránh những thiết bị trong sân chơi
- ☐ Không đứng trên 1 chân quá 2-3 giây
- ☐ Không nhảy lò cò 1 chân hơn 4-5 lần (cả 2 chân) hoặc chỉ làm được với 1 chân
- ☐ Không bắt, ném hay đá bóng
- ☐ Không đạp được xe đạp 3 bánh hay xe đạp có bánh xe phụ

VẬN ĐỘNG TINH

- ☐ Xỏ được 1 cây kim lớn
- ☐ Bắt chước vẽ những hình đơn giản (tam giác, tròn hay đường thẳng)
- ☐ Bắt đầu học viết chữ cái (ví dụ: tên)
- ☐ Có thể vẽ chi tiết hơn (nhà có cửa sổ hay rèm cửa)
- ☐ Tiến bộ trong kĩ năng cầm kéo (cắt được những hình dạng đơn giản)
- ☐ Dùng dao và nĩa cùng lúc
- ☐ Có tay thuận rõ ràng trước khi đi học

- ☐ Không xỏ chỉ qua cây kim lớn được
- ☐ Không bắt chước vẽ những hình đơn giản (tam giác, tròn hay đường thẳng)
- ☐ Không bắt chước được những chữ cái đơn giản
- ☐ Không vẽ được những hình đơn giản
- ☐ Khó khăn khi dùng bút chì hay kéo
- ☐ Không có tay thuận (điều này có thể ảnh hưởng đến hoạt động hàng ngày)

Ghi chú: _____

NGHE HIỂU VÀ
PHÁT RA ÂM THANH

Một bé phát triển trung bình có thể ...

- ☐ Có thể thực hiện cuộc đàm thoại dài và hợp lí
- ☐ Ít mắc lỗi ngữ pháp
- ☐ Hiểu các từ trái nghĩa (ví dụ nóng lạnh, to nhỏ, v.v)
- ☐ Thấy được sự giống nhau giữa các vật
- ☐ Hiểu các giới từ chỉ vị trí (ví dụ: trong, ngoài, bên cạnh) và đại từ nhân xưng (ví dụ: tôi/con, bạn, bạn ấy v.v)

Các dấu hiệu cho thấy trẻ có thể có vấn đề ...

- ☐ Thường có vấn đề với những từ đơn
- ☐ Thường mắc lỗi ngữ pháp
- ☐ Không trả lời được những câu hỏi (ví dụ: tại sao, cái gì)
- ☐ Không hiểu hay giải thích ý nghĩa của những từ thông dụng
- ☐ Mắc lỗi ngữ pháp, các thì (quá khứ, hiện tại, tương lai), đại từ nhân xưng hay giới từ
- ☐ Giáo viên lo lắng về khả năng hiểu của trẻ
- ☐ Không thể lập lại những câu dài (từ 8 từ trở lên)

GIAO TIẾP

- ☐ Biết địa chỉ nhà (số, đường)
- ☐ Dùng dao và nĩa
- ☐ Tự mặc và thay đồ trừ dây và khóa phức tạp
- ☐ Giải quyết những vấn đề xã hội qua việc thương lượng, chia sẻ, tránh xung đột

- ☐ Không độc lập khi ăn hay mặc đồ
- ☐
- ☐ Không thể hay không thích tham gia các hoạt động và trò chơi nhóm
- ☐ Không có kĩ năng giải quyết vấn đề khi gặp khó khăn hoặc xung đột

TRÍ TUỆ

- ☐ Xác định tiền xu và tiền giấy
- ☐ Đếm từ 10-20 vật
- ☐ Hiểu khái niệm sáng, chiều
- ☐ Có thể so sánh các vật (nhanh hơn, chậm hơn)

- ☐ Không có khái niệm về tiền, số hay thời gian
- ☐ Cách chơi khác với các bạn
- ☐ Có những lo lắng về khả năng chuyển sang học ở trường tiểu học

6-8

NĂM TUỔI

Phần lớn trẻ em sẽ đạt những kĩ năng này khi 6-8 tuổi. Sự phát triển của mỗi trẻ là khác nhau. Có những trẻ sẽ phát triển chậm hơn nhưng sẽ bắt kịp theo thời gian. Tuy nhiên, sẽ có những trẻ không thể bắt kịp vì những vấn đề tiềm ẩn ảnh hưởng đến tốc độ phát triển. Điều quan trọng là trẻ nhận được càng nhiều sự chăm sóc (can thiệp sớm) càng tốt. Vì vậy, nếu bạn lo lắng về bất kì mặt nào về sự phát triển của trẻ, hãy đến gặp bác sĩ hay y tá nhi khoa để nhận được sự giúp đỡ. Dù sao thì nhờ các nhà chuyên môn kiểm tra cho trẻ vẫn hơn là “chờ đợi và lo lắng”

Một bé phát triển trung bình có thể ...

Các dấu hiệu cho thấy trẻ có thể có vấn đề ...

VẬN ĐỘNG THỔ

- ☐ Có thể lái xe đạp 2 bánh (không cần có bánh xe phụ vào lúc 7 tuổi)
- ☐ Chơi lò cò hay nhảy dây giỏi
- ☐ Rất thành thục với bóng kích thước nhỏ (có thể bắt bằng 1 tay)
- ☐ Chạy lên xuống cầu thang
- ☐ Thích tham gia các trò chơi nhóm
- ☐ Quan tâm đến cơ thể hay vận động của bản thân và so sánh với bạn bè

- ☐ Không thể nhảy, lò cò hay chạy
- ☐ Dễ va chạm vào đồ vật hay người, vấp và ngã
- ☐ Kĩ năng chơi bóng không tốt
- ☐ Không lái được xe đạp nếu không có bánh xe phụ sau 8 tuổi
- ☐ Dễ mệt mỏi với mọi hoạt động

VẬN ĐỘNG TINH

- ☐ Cầm và sử dụng bút chì dễ dàng
- ☐ Dùng ngón tay để viết, vẽ thay vì cả cánh tay
- ☐ Học viết theo hàng
- ☐ Dần dần viết những kí tự nhỏ hơn, cách dòng tốt hơn và ngay ngắn hơn
- ☐ Có thể cắt những hình dáng lạ, dán hồ chính xác và sử dụng băng dính
- ☐ Thể hiện sự độc lập trong ăn mặc kể cả với dây giày (thường vào cuối lớp 1)
- ☐ Có thể chải tóc
- ☐ Độc lập ở mọi mặt trong việc tự chăm sóc vào lúc 7 tuổi
- ☐ Biết được bên trái, bên phải

- ☐ Khó cầm nắm và sử dụng bút chì
- ☐ Khó viết theo dòng
- ☐ Vẫn viết chữ to
- ☐ Dùng kéo khó khăn
- ☐ Không biết buộc dây giày cũng như tự ăn mặc vào cuối năm học
- ☐ Phụ thuộc rất nhiều vào người chăm sóc khi tắm rửa, thay đồ hay ăn uống
- ☐ Lầm lẫn giữa bên trái, bên phải (Sau lớp 1)

NGHE HIỂU VÀ PHÁT RA ÂM THANH

- ☐ Hiểu những điểm giống nhau hoặc trái nghĩa nhau
- ☐ Giao tiếp tốt trong lớp lẫn sân chơi
- ☐ Hiểu biết mọi việc trong lớp
- ☐ Hiểu những cuộc đối thoại giữa những trẻ khác
- ☐ Hiểu nhiều văn phạm phức tạp hơn

- ☐ Giáo viên lo lắng về khả năng biểu đạt của trẻ
- ☐ Bực bội trong lớp hay ngoài sân chơi vì không thể thể hiện bản thân 1 cách đúng đắn
- ☐ Không tìm được từ phù hợp
- ☐ Câu cú sai về mặt ngữ pháp
- ☐ Không chú ý đến những gì người nghe đã biết
- ☐ Giáo viên lo lắng về khả năng hiểu của trẻ
- ☐ Trẻ gặp khó khăn hoặc hiểu nhầm khi giao tiếp với bạn bè hoặc trong lớp học
- ☐ Học đọc khó

An average child can ...	Các dấu hiệu cho thấy trẻ có thể có vấn đề ...
☐ Tham gia những trò chơi nhóm có tổ chức và có luật chơi ☐ Giải quyết những mâu thuẫn không cần sự can thiệp của người lớn ☐ Hiểu những điểm mạnh cũng như sở thích của các bạn khác	☐ Thích chơi 1 mình ☐ Không có khả năng giải quyết vấn đề khi bức dọc hay không theo ý mình ☐ Không quan tâm đến bạn khác hay chơi với bạn ☐ Thường chỉ xem bản thân là trung tâm (luôn luôn đổ lỗi cho người khác)
☐ Có khả năng phân biệt trái phải, các ngày trong tuần ☐ Có thể lặp lại ngược 3 chữ số ☐ Có thể đếm ngược từ 20 ☐ Hiểu thời gian và biết cách nói về thời gian	☐ Khó khăn với những yêu cầu của chương trình học ☐ Giáo viên lo lắng (ví dụ: đề nghị học lại lớp 1) ☐ Trẻ bức bối với việc học hay lớp học

[illegible]

9-12

NĂM TUỔI

Phần lớn trẻ em sẽ đạt những kĩ năng này khi được 9-12 tuổi. Sự phát triển của mỗi trẻ là khác nhau. Có những trẻ sẽ phát triển chậm hơn nhưng sẽ bắt kịp theo thời gian. Tuy nhiên, sẽ có những trẻ không thể bắt kịp vì những vấn đề tiềm ẩn ảnh hưởng đến tốc độ phát triển. Điều quan trọng là trẻ nhận được càng nhiều sự chăm sóc (can thiệp sớm) càng tốt. Vì vậy, nếu bạn lo lắng về bất kì mặt nào về sự phát triển của trẻ, hãy đến gặp bác sĩ hay y tá nhi khoa để nhận được sự giúp đỡ. Dù sao thì nhờ các nhà chuyên môn kiểm tra cho trẻ vẫn hơn là “chờ đợi và lo lắng”.

Một bé phát triển trung bình có thể ...

Các dấu hiệu cho thấy trẻ có thể có vấn đề ...

VẬN ĐỘNG THÔ

Trẻ càng ngày càng chơi thể thao điều luyện. Chúng thường:

- ☐ Thích tham gia các môn đồng đội (bong đá, tennis etc..)
- ☐ Biết bơi
- ☐ Tăng sự chú ý về cơ thể cũng như tự nhận thức
- ☐ Gia tăng sự quan tâm về kĩ năng chơi thể thao và cách chúng xuất hiện trước mặt người khác

Vấn đề về vận động thô thường đi kèm những phản ứng tiêu cực với các hoạt động thể thao, ví dụ như:

- ☐ Né tránh các môn thể thao nói chung
- ☐ Tránh các môn đồng đội
- ☐ Cảm thấy ‘kém cỏi’ hay vô vọng trong những hoạt động thể chất
- ☐ Bực dọc và kém tự tin
- ☐ Mức độ tự nhận thức kém do khả năng thể thao hay vì vẻ bề ngoài
- ☐ Khả năng chịu đựng và thể lực kém

VẬN ĐỘNG TINH

Đây là lúc trẻ hoàn thiện kĩ năng. Phần lớn trẻ có thể:

- ☐ Sử dụng những công cụ của người lớn như cưa hay búa. Trẻ có thể làm những thứ đơn giản từ gỗ hay may vá cơ bản
- ☐ Chữ viết tay lưu loát hơn, tự nhiên và ít tốn sức
- ☐ Tốc độ viết tăng
- ☐ Có thể viết mà không cần đường kẻ

☐ Khó khăn với công việc xây dựng hay thủ công

- ☐ Chữ viết tay không lưu loát, tự nhiên
- ☐ Khó theo kịp những yêu cầu về viết bài ở lớp
- ☐ Cần có đường kẻ để viết bài
- ☐ Dễ bị mệt mỏi khi hoàn thành những vận động phức tạp hay viết lách

NGHE HIỂU & PHÁT RA ÂM THANH

☐ Trẻ ở độ tuổi này có thể hiểu và dùng những ngôn ngữ phức tạp

☐ Nếu có những lo lắng từ giáo viên, phụ huynh, họ hàng và từ chính bản thân thì nên tham khảo với các chuyên gia

GIAO TIẾP

- ☐ Có khả năng giải quyết những vấn đề xã hội, như đánh nhau với bạn hay với anh chị em họ
- ☐ Có thể hiểu quan điểm của người khác
- ☐ Suy nghĩ chịu ảnh hưởng bởi trường lớp hay bạn bè

- ☐ Ít hay không thể hiểu quan điểm của người khác
- ☐ Kém trong việc nhận thức đúng sai (vẫn muốn là trung tâm)
- ☐ Kém trong việc giúp giải quyết tình huống
- ☐ Thiếu tính linh hoạt và thỏa hiệp

TRÍ TUỆ

- ☐ Chuẩn trí tuệ ở giai đoạn này được xác định qua chương trình học ở nhà trường
- ☐ Nếu có những lo lắng từ giáo viên, phụ huynh, họ hàng và chính bản thân nên tham khảo các chuyên gia

Ghi chú: _____